

KORRALDUS

23.08.2024 nr DM-124936-35

Kilksama liivakarjääri keskkonnaloa nr KL-520171 andmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 48, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lõike 1 punkti 4, haldusmenetluse seaduse § 61 lõike 1 ning tuginedes Tori Vallavolikogu 16.november 2023 otsusele nr 217 ja Marina Minerals OÜ 30.08.2023 taotlusele nr T-KL/1018425-2, **otsustab** Keskkonnaamet:

1.1. Anda Marina Minerals OÜ-le (registrikood 11349875) Kilksama liivamaardlas Kilksama liivakarjääri mäeeraldisel keskkonnaluba nr KL-520171 kehtivusajaga 8 aastat:

- maavara kaevandamiseks

- vee erikasutuseks

1.2. Määrata keskkonnaloale KL-520171 lubatud kaevandusvee kogused väljalaskmete ja saasteainete kaupa (tabel V4), reoveepuhasti puhastusefektiivsuse hindamise nõuded (tabel V6), väljalaskmete ja suublate seirenõuded (tabelid V7 ja V8), meetmed, mis aitavad vähendada vee erikasutuse mõju ja nende täitmise tähtsused (tabel V16) ja nõuded teabe esitamiseks loa andjale (tabel V17)

1.3. Seada antavale keskkonnaloale kõrvaltingimused lähtuvalt käesoleva korralduse punktis 3.2 „Kõrvaltingimuste seadmine“ toodust;

1.4. Avalikustada Marina Minerals OÜ-le keskkonnaloa nr KL-520171 andmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

1.5. Käesolev korraldus on keskkonnaloa nr KL-520171 lahutamatu osa.

1.6. Keskkonnaluba nr KL-520171 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

Marina Minerals OÜ (registrikood 11349875, aadress Jalgpalli tn 21, Kesklinna linnaosa, Tallinn; edaspidi ka ettevõtte) esitas 30.08.2023 Keskkonnaametile taotluse Kilksama liivakarjääri keskkonnaloa saamiseks. Esmataotlus on registreeritud KOTKAS-s 26.05.2023 menetluse nr M-124936 juurde, korrigeeritud taotlus 30.08.2023.

Taotletav Kilksama liivakarjäär asub Pärnu maakonnas Tori vallas Kilksama külas eraomandisse kuuluval katastriüksusel Ilvese (katastritunnus 73001:002:0004) ja riigile kuuluval Kliimaministeerium valitsemisel oleval katastriüksusel Taali metskond 55

(katastritunnus: 73001:006:0042), mille volitatud asutuseks on Riigimetsa Majandamise Keskus.

Kilksama liivakarjääri maa-aladel on teostatud kaks geoloogilist uuring, mille tulemused on esitatud aruannetes „Pärnu maakonna Kilksama uuringuruumi geoloogilise uuringu aruanne (varu seisuga 01.02.2022)“ (OÜ Inseneribüroo STEIGER, töö nr 22/3857, EGF 9583 varu arvele võetud Maa-ameti 9. mai 2022 korraldus nr 1-17/22/1020 „Pärnu maakonna Kilksama liivamaardla registrisse kandmine“) ja „Kilksama II uuringuruumi liiva varu geoloogiline uuring (varu seisuga 01.04.2023)“ (Maavarauuringu OÜ, töö nr 22-599, EGF 9736 varu arvele võetud Maa-ameti 17. mai 2023 korraldus nr 1-17/23/1142).

Taotletav Kilksama liivakarjäär on uus mäeeraldis, mis koosneb kolmest lahustükist. Mäeeraldis kogupindala on 6,26 ha ning teenindusmaa pindala 9,30 ha. Taotletav mäeeraldis hõlmab täielikult Kilksama liivamaardla (registrikaart nr 0997) täiteliiva aktiivse tarbevaru 1, 2 ja 5 plokk. Mäeeraldisega seotud varu on järgmine: täiteliiva aktiivne tarbevaru on 97 tuh m³, kaevandatav varu 91,90 tuh m³.

Kaevandamisega kaasneb vee erikasutus karjäärivee suublasse juhtimise näol. Seega sisaldab taotlus ka vee osa. Kilksama liivakarjäärist juhitakse veed nelja väljalasu kaudu kraavidesse.

Kaevandamistegevus mõjutab kvaternaari setete veekihti ja põhjaveet on taotletaval mäeeraldisel võimalik kraavitusega isevooluliselt alandada, süvendades kraave ning juhtides vett kuivenduskraavidesse. Seega ei toimu kaevandamise käigus põhjavee võtmist. Taotletava tegevusega ei kaasne VeeS § 192 lg-s 3 nimetatud veeloa andmisest keeldumise aluseid.

Maavara kasutusalaadeks on teede- ja üldehitus. Kaevandamise keskmiseks aastamääraks taotletakse 15 tuh m³. Keskkonnaloa kehtivusajaks taotletakse 8 aastat ja kaevandatav maa korrastatakse metsamaaks.

Keskkonnaseadustiku üldosa seadus (edaspidi *KeÜS*) § 41 lg 4 sätestab, et kui tegevused on omavahel ruumiliselt või tehnoloogiliselt seotud, antakse nendeks tegevusteks üks keskkonnaluba. Kaevandamisega kaasneb vee erikasutus karjäärivee suublasse juhtimisega, seega on tegevused seotud omavahel nii ruumiliselt kui tehnoloogiliselt.

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõueseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (*KeHJS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv 1216 eurot on tasutud 26.05.2023 riigilõivuseaduse § 136² lõike 1 punkti 4 kohaselt.

Keskkonnaloa taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötleja (Maa-ameti 05.06.2023 kiri nr 9-3/23/8905-2 ja 13.09.2023 kiri nr 9-3/23/12820-2).

Taotletava mäeeraldise ja selle teenindusmaa põhjapoolsema lahustüki lõunaservast ~30 m kaugusele lõuna poole ning keskmise ja läänepoolse lahustükkide põhjaservast ~14 m kaugusele jääb Jänesselja-Urge riigitee nr 19214.

Avalikus kasutuses olev kohalik Oti tee nr 7300180 algab läänepoolsema lahustüki põhjapiirist ~19 m kauguselt.

Taotletava mäeeraldise ja selle teenindusmaa põhjapoolsemat lahustükki läbivad lääne- idasuunaliselt 35-110 kV elektriõhuliin Sindi-Audru (VID kood L033, kaitsevööndi laius on 25 m liini teljest) ja 220- 330 kV elektriõhuliin Sindi-Harku (VID kood L503, kaitsevööndi laius on 40 m liini teljest). Taotletava mäeeraldise ja selle teenindusmaa läänepoolsema lahustüki idaosa läbib 35-110 kV elektriõhuliin L-Pärnu-Jaagupi:(L35114) (VID kood KP130394483, kaitsevööndi laius on 25 m liini teljest) ning taotletava mäeeraldise ja selle teenindusmaa keskmise lahustüki lääneosale ulatub 35-110 kV elektriõhuliin Sindi – Audru (VID kood MK-L033, kaitsevööndi laius on 25 m liini teljest). Taotletava mäeeraldise teenindusmaa põhjapoolsema lahustüki loodeserv kattub 0,56 m ulatuses elektrimaakaabelliini 1698MPHK, (VID kood MKL151895255, kaitsevööndi laius liini teljest 1 m) kaitsevööndiga.

Taotletava mäeeraldise ja selle teenindusmaa põhjapoolsem lahustükk asub Kilksama (PÜ-521) maaparandussüsteemi maa-alal (MS 6114520020070 kood 002), läänepoolsem ja keskmise lahustükk asuvad PIIRI(PÜ-200) maaparandussüsteemi alal (MS 6114520020070 kood 001). Taotlusele on lisatud Põllumajandus- ja Toiduameti (edaspidi *PTA*) 10.05.2023 kiri nr 6.2-2/21506. PTA toob oma kirjas välja, et kuna kaevandades ei teki lisavett, siis lisaveejuhtimiseks kooskõlastust ei ole vaja. PTA lisab tingimuseks, et karjäärialale näha ette settebassein, ennetava rajatisena heljumi seadmiseks enne vee juhtimist maaparandussüsteemi reguleerivasse võrku. Tingimus lisatakse kaevandamisloa kõrvaltingimuste hulka.

Mäeeraldisel ja selle teenindusmaal ei asu kaitsealuseid üksikobjekte ja ehitisi.

2.2. Keskkonnaloa taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

KeÜS § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatud tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning kavandatud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaloa taotlus on 20.09.2023 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 20.09.2023 kirjaga nr DM-124936-12 keskkonnaloa taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud

isikuid.

Kuni loa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Avalikustamise käigus laekusid menetlusosalistelt küsimused (kirjad registreeritud KOTKAS-s 09.10.2023 numbriga DM-124936-14, DM-124936-15 ja 16.10.2023 numbriga DM-124936-16) taotluse kohta. Esitatud pöördumistele vastas 03.01.2024 Keskkonnaamet kirjaga DM-124936-25. Esitatud pöördumisi on pikemalt käsitletud käesoleva korralduse punktis 3.4.

KeÜS § 47 lõige 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse menetlusse võtmise teates ei avaldatud keskkonnaloa taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 2¹ sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist. KeÜS § 47 lõige 2 sätestab, et teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teate kohalikus või maakondlikus ajalehes avalikustamata, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

KeÜS § 47 lõike 2, haldusmenetluse seaduse (*HMS*) § 48 ja § 49 lõigete 1 ja 2 alusel pani Keskkonnaamet 06.08.2024 haldusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, määrates ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul.

Eelnõu avalikustamise käigus ei laekunud menetlusosaliste arvamusi.

Vastavalt HMS § 40 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis Marina Minerals OÜ-lt 06.08.2024 kirjaga nr DM-124936-33 arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa andmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saamisest, hiljemalt kuupäevaks 20.08.2024.

Marina Minerals OÜ teavitas 06.08.2024 (KOTKAS kiri nr DM-124936-34), et on korralduse ja keskkonnaloa eelnõuga tutvunud ja seal toodud tingimustega nõus.

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

KeHJS § 3 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lõigete 3 ja 4 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (*KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõike 1 tegevuste

korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist, lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 1 kohaselt ei kuulu ettevõtte poolt taotletav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste loetelusse. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” (*KMH määrus*).

KMH määruse § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle. Keskkonnaamet jättis 18.04.2024 kirjaga nr DM-124936-31 „Kilksama liivakarjääri keskkonnamõju taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise“ algatamata KMH Kilksama liivakarjääri keskkonnamõju taotlusele. Kavandatava tegevuse keskkonnamõju ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks tuuakse välja keskkonnamõju kõrvaltingimustena (vt p 3.2.).

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused keskkonnamõju andmisel

Korralduse otsustava osa punktiga 1.1 antav keskkonnamõju nr KL-520171 annab Marina Minerals OÜ-le õiguse Kilksama liivakarjääri määraldisel

- maavara kaevandamiseks.
- vee erikasutuseks;

3.1.1. Maavara kaevandamine

MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnamõju andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnamõju saamiseks loa andjale taotluse.

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnamõju Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnamõju andja kaevandamise keskkonnamõju taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Koosõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Kilksama liivakarjääri keskkonnamõju taotluse 20.09.2023 kirjaga nr DM-124936-13 kohaliku omavalitsuse üksusele (Tori Vallavalitsus) arvamuse avaldamiseks, arvamuse andmise tähtajaga hiljemalt 20.11.2023.

Tori Vallavolikogu nõustus 16.november 2023 otsusega nr 217 (registreeritud KOTKAS-s 21.11.2023 numbriga DM-124936-21) tingimuslikult keskkonnanaloa andmisega. Tori Vallavolikogu esitatud tingimusi ja nendega arvestamist käsitletakse käesoleva korralduse punktis 3.3.1. MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmekava, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmevõimaldaja jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmekavade kohta. Kilksama liivakarjääri keskkonnanaloa taotluse seletuskirja kohaselt kaevandamisjäätmekavaid ei teki. Kaevandamisjäätmekavadeks võib kvalifitseerida kooritud katendi (kokku 16 tuhat m³), kuid taotluse kohaselt korrastatakse karjäär metsamaaks ning eemaldatud katend kasutatakse kas täies mahus ala korrastamisel või võõrandatakse. Kaevandamise ajal on katendivallid efektiivsed müra- ja tolmutõkked. Eelnevale tuginedes ei ole antavale keskkonnanaloale jäätmetekava eriosa lisamine vajalik. Juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjäätmekavaid siiski tekib, on kohustus ka kaevandamise jäätmekava esitada ning taotleda keskkonnanaloale juurde jäätmetekava eriosa.

KeÜS § 42 lõike 1 punkti 5 kohaselt peab keskkonnanaloa taotluses märkima kavandatava tegevuse eesmärgi ja põhjenduse. Kavandatava tegevuse eesmärgiks on Kilksama liivakarjääri mäeeraldisel täiteliiva kaevandamine. Kaevandatav maavara kasutamise otstarbeks on üld- ja teedehitus. Keskkonnanaloa taotluse seletuskirja (edaspidi seletuskiri) kohaselt sobib kaevandatav materjal Rail Balticuga seotud objektidele – planeeritud trassikoridor, Urge peatus ja Orasselja viadukt asuvad ligikaudu 700 meetri kaugusel.

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb hetkel kehtiva MaaPS §-s 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

MaaPS § 55 lõike 2 punktides 1-9 ja lõike 3 punktides 2-3 toodud asjaolusid Kilksama liivakarjääri mäeeraldisel, mäeeraldisel teenindusmaal või nende asukohaga seoses ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 10 sätestab, et keskkonnanaloa andmisest keeldutakse, kui kaevandamine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minna vastuollu riigi huviga. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 10 kohast keeldumise alust. MaaPS § 55 lõike 2 punkt 11 sätestab, et keskkonnanaloa andmisest keeldutakse, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus keskkonnanaloa andmisega. Tori Vallavolikogu nõustus keskkonnanaloa andmisega tingimuslikult ning seda otsust pole vaidlustanud. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 11 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 12 sätestab, et keskkonnanaloa andmisest keeldutakse, kui taotletava keskkonnanaloa alusel tehtavad tööd võivad oluliselt ebasoodsalt mõjutada kaitstavat loodusobjekti ja seda ebasoodsat mõju ei saa muul viisil vältida kui loa andmisest keeldumisega. Keskkonnaameti 18.04.2024 kirjaga nr DM-124936-31 kinnitatud KMH eelhinnangu järelendus

oli, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 12 kohast keeldumise alust. MaaPS § 55 lõike 3 punkt 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus. Marina Minerals OÜ ei ole seisuga 23.07.2024 karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 3 punkti 1 kohast keeldumise alust. Maavara kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatava maa katastriüksuse sihtotstarve määramise ja muutmise nõuded on sätestatud maakatastriseaduses.

Kõrvaltingimuste seadmine

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõike 1 punkti 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused ja seirevajadused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

3.1.2. Vee erikasutamine

Lubatav tegevus

Korralduse otsustava osa punkt 1.1. annab õiguse karjäärivee suublasse juhtimiseks (VeeS § 187 p 9).

Ettevõtte juhib karjäärist isevoolselt vett suublasse Pärnu maakonnas Tori vallas Kilksama külas Taali metskond 55 (registriosa number 12337750, katastritunnus 73001:006:0042) ning Ilvese (registriosa number 1257306, katastritunnus 73001:002:0004) kinnistule. Kilksama liivakarjäärist juhitakse veed nelja väljalasuga.

VeeS § 18 lg 2 kohaselt ei peeta heitveeks sademevett, kaevandusvett, karjäärivett, jahutusvett, maaparandussüsteemis voolavat vett ega vesiviljeluses ja hüdroenergia tootmises kasutatavat vett.

VeeS § 130 lg 2 alusel kehtestatud keskkonnaministri 08.11.2019 määruse nr 61 „Nõuded reovee puhastamise ning heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimise kohta, nõuetele vastavuse hindamise meetmed ning saasteainesisalduse piirväärtused“ (edaspidi *määrus nr 61*) § 9 lg 5 kohaselt tuleb kaevandus- ja karjääriveele loaga määrata vähemalt biokeemilise hapnikutarbe, keemilise hapnikutarbe, pH ja heljumi sisalduse piirväärtused koos

vastava seirekohustusega. Muud määruse nr 61 lisas 1 nimetatud saastenäitajate piirväärtused ja seirenõuded määratakse loas sõltuvalt kaevandatavast maavarast ning kaevandusest või karjäärist ärajuhitava vee päritolu ja riskihinnangu põhjal.

Suublasse juhitav karjäärivesi peab vastama määruse nr 61 lisas 1 toodud piirväärtustele (VeeS § 130 lg 2). Karjäärivett tohib suublasse juhtida, kui saastenäitajad ei ületa määruse nr 61 lisas 1 sätestatud piirväärtusi, mis kehtivad reoveekogumisala kohta, mille koormus on 2000–9999 inimekvivalenti (edaspidi *ie*), välja arvatud heljumisisaldus, mis ei tohi ületada 40 mg/l (määrus nr 61 § 9 lg 1).

Määruse nr 61 kohaselt kohalduvad karjäärist ärajuhitavale veele § 9 lg-s 1 nimetatud piirväärtused (BHT7 – 15 mg/l, KHT – 125 mg/l, heljum 40 mg/l).

Arvestades, et kasulik kiht jääb Kilksama liivakarjääris suuremas mahus vee alla (50 tuh m³), on kaevandamine planeeritud veetaseme isevoolulise alandamisega. Kvaternaarisetete põhjavett on taotletaval mäeeraldisel võimalik kraavitusega isevooluliselt alandada, juhtides kvaternaarisetete põhjavett lõunapoolsete lahustükkide lõunapiiril ning põhjapoolse lahustüki põhja- ja idapiiril asuvatesse kuivenduskraavidesse.

Taotletavalt alalt ärajuhitav vesi moodustub peamiselt sademete ja lume sulamise veest. Mäeeraldisel lõunapoolsetelt lahustükkidelt ärajuhitava vee aastane vooluhulk on hinnanguliselt ca 50 tuh m³, põhjapoolsetelt lahustükilt hinnanguliselt ca 19 tuh m³.

Taotletava vee erikasutuse eesmärgiks on mäeeraldisel vee juhtimine nelja väljalasku kaudu. Väljalask Kilksama liivakarjäär 1 (kood PM020) juhitakse Nimi teadmata kraavi (EELIS kood VEE1145204), mis suubub ca 1 km pärast Leppoja peakraavi (EELIS kood VEE1145200). Väljalask Kilksama liivakarjäär 2 (kood PM021) juhitakse Nimi teadmata kraavi (EELIS kood VEE1145205), mis suubub ca 550 m pärast Nimi teadmata kraavi (EELIS kood VEE1145206), mis omakorda suubub ca 1 km pärast Leppoja peakraavi (EELIS kood VEE1145200). Väljalask Kilksama liivakarjäär 4 (PM023) juhitakse Nimi teadmata kraavi (EELIS kood VEE1145206). Väljalask Kilksama liivakarjäär 3 (kood PM022) juhitakse Nimi teadmata kraavi (EELIS kood VEE1145207), mis suubub ca 1 km pärast Nimi teadmata kraavi (EELIS kood VEE1145208), mis omakorda suubub ca 1,8 km pärast Leppoja peakraavi (EELIS kood VEE1145200).

Ettevõtte on lisanud keskkonnanaloo taotlusele ärajuhitava vee koguse kvartalite lõikes. Karjäärist ärajuhitav vee kogus sõltub sademete hulgast, mis kvartalite lõikes erineb oluliselt. Sellest tulenevalt jätab loa andja keskkonnanaloo loas lahtiseks karjäärist ärajuhitava vee kvartaalsed kogused ning määrab loaga aastased karjäärist ärajuhitavad vee kogused väljalaskmete kaupa vastavalt keskkonnanaloo taotluses välja toodule. Seega määratakse keskkonnanaloo Kilksama liivakarjäär 1 väljalask aastaseks koguseks 15 296 m³, Kilksama liivakarjääri 2 väljalask aastaseks koguseks 15 296 m³, Kilksama liivakarjääri 3 väljalask aastaseks koguseks 11 720 m³ ning Kilksama liivakarjääri 54 väljalask aastaseks koguseks 20 624 m³.

Taotletava Kilksama liivakarjääri mäeeraldisel lõunapoolsed lahustükid kattuvad täielikult

PIIRI(PÜ-200) (tunnus 6114520020070/001) ning põhjapoolne lahustükk Kilksama(PÜ-521) (tunnus 6114520020070/002) maaparandussüsteemide maa-alaga. Põllumajandus- ja Toiduamet on andnud seisukoha 10.05.2023 kirjaga nr 6.2-2/21506, milles toob välja, et on tutvunud keskkonnaloa dokumentidega ning kuna planeeritava tegevuse käigus ei teki lisavett ning lisaveejuhtimist, siis kooskõlastamine Põllumajandus- ja Toiduametiga ei ole vajalik. Küll aga tuuakse välja, et vajalik on rajada karjäärialale settebassein, et oleks võimalik heljumi settimine enne vee juhtimist maaparandussüsteemi reguleerivasse võrku. Antud nõue lisatakse keskkonnaloale.

Taotluse seletuskirjas on esitatud planeeritava karjääri ala kuivendamise mõju ulatuse kalkulatsioon. Tulenevalt veealuse kihi väikesest paksusest ja vajaliku kuivendamise vähesele mahule ulatus alanduslehter eeldatavalt vähem kui 100 m kaugusele karjääri servast.

Lähimad puurkaevud asuvad mäeeraldisest ca 100 m kaugusel Karulaane kinnistul (tunnus 73001:002:0093) ja ca 160 m kaugusel Malkeni kinnistul (tunnus 73001:002:0220). Karukäpa (tunnus 73001:002:0229) kinnistul asub Ehitisregistri andmetel kaev, kuid mille puhul ei ole teada, kas tegemist on salv- või puurkaevuga. Samuti ei ole teada täpset kaevu asukohta. Taotleja esitas 08.11.2023 (registreeritud KOTKAS 09.11.2023 kirja nr DM-124936-20) lisateabe, milles selgitas majapidamistelt laekunud küsimusi ja ettepanekuid. Taotleja tõi välja, et 23.10.2023 toimus Sauga Teenusekeskuses avalik arutelu, kus käsitleti veevarustusega seotud küsimusi. Koosolekul sai teatavaks, et ümbruskonna majapidamistest mitte ükski salvkaevusid ei kasuta (ühel on olemas aga ei kasuta) ja tarbevesi tuleb vaid puurkaevudest.

Karulaane kinnistul asuv puurkaev avab Siluri-Ordoviitsiumi Pärnu põhjaveekogumit sügavusel 33 – 55 m abs ning Malkeni kinnistul sama põhjaveekogumit sügavusel 35,7 – 63 m abs. Seega ei mõjuta kvaternaarisetetes tekkiv alandus antud kinnistute veevarustust. Lisaks ei ulatu arvutuslik alanduslehter ka Karulaane, Malkeni ega Karukäpa kinnistute õuealadele, millest tulenevalt ei ole oodata mõju puur- ja võimalikele salvkaevudele, mis antud kinnistutel võivad esineda.

Piirkonna veevarustus baseerub peamiselt Siluri-Ordoviitsiumi veekompleksil (maapinnalt esimene aluspõhjaline veekompleks), mis moodustab piirkonnas Siluri-Ordoviitsiumi Pärnu põhjaveekogumi. Veekogumi koguseline seisund on 2020. aastal hinnatud heaks, keemiline seisund heaks, koondseisnud heaks (Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava 2022-2027). Kuna kaevandamise käigus alandatakse kvaternaari setete veekihti siis ei mõjuta kaevandamine Siluri-Ordoviitsiumi veekihti.

Lähtudes ettevaatusprintsipi lisatakse keskkonnaloale tingimus, et juhul kui selgub, et kaevandamise tagajärjel on kaevudes veetase alanenud alla kriitilise piiri ja/või on toimunud vee kvaliteedi halvenemine on loa omanikul kohustus rajada maaomanikele uued kaevud piisava veevarustusega. Peale uute kaevude rajamist tuleb kaevudes teostada seiret ühe aasta jooksul (üks kord kvartalis), mõõta kaevudes veetaset ja määrata naftaproduktid, hõgusus, heljum, NO₃, NO₂ ja NH₄. Peale seire teostamist tuleb loa omajal esitada seireandmete põhjal ekspertarvamus Keskkonnaametile.

Võimalik mõju põhja- ja pinnaveele on seotud ka kaevandamiseks kasutatavate seadmete avariilukordadega. Kuna kasutatav tehnika sisaldab ja kasutab töötamiseks määrdeaineid ja kütust, siis on võimalik, et esineb nende lekkeid. Kasutades tehniliselt korras seadmeid ja neid regulaarselt hooldades on lekete tõenäosus väike ja lekked kiiresti avastatavad. Samas avariilukorra tekkimise tõenäosus ei ole suurem, kui mõnes teises rasketehnikaga seotud tegevusalal (nt põllumajandus).

Kõige tõenäolisem pinnase kvaliteeti mõjutav avari on diiselkütuse või õli leke masinatest, mis kaevandamistööde käigus võib juhtuda. Seega kantakse keskkonnaloale järgmine tingimus: Reostuse vältimiseks tuleb rangelt jälgida, et kaevandamis- ja laadimiskohtades ei satuks diiselkütust ega määrdeõli karjääri põhja. Seadmete tankimine ja hooldus peab toimuma väljaspool karjääri või selleks spetsiaalselt ettevalmistatud plastil, mis on varustatud õlitõrje vahenditega. Õnnetuse kohas tuleb reostunud pinnas kiiresti eemaldada ja anda üle vastavat käitlusõigust omavale jäätmekäitlejale.

Vee erikasutaja peab tagama vee juhtimisel suublasse loaga seatud piirmääradele vastavuse. Veeproovide mittevastavuse korral tuleb loa omajal kasutusele võtta asjakohased meetmed, tagamaks karjäärivee vastavuse loas kehtestatud piirmääradeni. Reostusnäitajate seire tulemuste mittevastavusel loas kehtestatud piirmääradele on loa andjal õigus esitada loa saajale rangemad nõuded ja/või täiendavad tingimused.

Proovivõtu- ja analüüsinõuded

Kui hinnatakse karjäärivee saasteainete sisaldust, määratakse suublasse juhitava kasutatud vee proovivõtu sagedus loaga (määrus nr 61 § 16 lg 1).

Proovivõtu sagedus ja koht karjäärivee korral saastenäitajate määramiseks täpsustatakse loas. Karjäärivee proove tuleb võtta vähemalt üks kord aastas, kuid loa andja ei tohi loaga määrata proovivõtu sageduseks rohkem kui üks kord kvartalis. Loa andja määrab proovide võtmiseks üks kord poolaastas.

Esinduslikke proove peab olema võimalik võtta suublast juhitevast karjääriveest (määrus nr 61 § 14 lg 2).

Proovi võtmisel tuleb tagada proovi esinduslikkus ning proovi võtmine peab vastama VeeS § 236 lg 7 alusel kehtestatud kui on loaga nõutud, ja arvestada kvartali jooksul võetud proovide keskmist tulemust (määrus nr 61 proovivõtumeetoditele (määrus nr 61 § 14 lg 6).

Keskkonnaloaga nõutav omaseire kuulub veeuuringu alla. Veeuuring VeeS tähenduses on vee, vee-elustiku, veekogu põhjasette, pinnase ja reoveesette ning naftasaaduste ja muude saastavate ainete proovi võtmine ja analüüsimine veeseisundi hindamise, saastatuse kindlakstegemise, veeloa taotluse ja selle lisade kontrollimise, veeloa omaja üle tehtava kontrollseire, keskkonnatasu arvutamise ning veeloga nõutava omaseire eesmärgil (VeeS § 236 lg 2).

Kui proove võetakse veeuuringu või joogiveeuuringu käigus, peab proovivõtja olema

atesteeritud vastavas valdkonnas käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel kehtestatud korra kohaselt, kasutama veeuuringu või joogiveeuuringu eesmärgiga sobivaid mõõte- ja proovivõtuvahendeid ning järgima asjakohast mõõtemetoodikat (VeeS § 243 lg 1). Atesteerimisele kuuluvad proovivõtuvaldkonnad määrab ning proovivõtjale esitatavad nõuded, õppeprogrammi, atesteerimise korra, atesteerimistunnistuse vormi ja atesteerimiskomisjoni töökorra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega „Atesteerimisele kuuluvad proovivõtuvaldkonnad, proovivõtjale esitatavad nõuded, õppeprogramm, atesteerimise kord, atesteerimistunnistuse vorm ja atesteerimiskomisjoni töökord“ (VeeS § 243 lg 5). Selle sätte alusel valdkonnas, mille proovivõtjaid ei atesteerita, peab proovivõtja proovivõtul järgima asjaomase proovivõtuvaldkonna tunnustatud meetodit ja tagama, et saadud tulemuste jälgitavus on tõendatud.

Karjäärivee seirearuanded tuleb esitada KOTKAS-es. Kui seire tulemusel või muul viisil selgub, et keskkonnaloaga lubatud tegevusega kaasneb keskkonnoaht või oluline keskkonnahäiring, võib Keskkonnaamet KeÜS § 59 lg 1 p 2 alusel alata keskkonnoala muutmise menetluse, et seada täiendavaid tingimusi või piiranguid. Täiendavalt on Keskkonnaametil KeÜS § 62 lg 2 p 2 alusel õigus keskkonnoaluba kehtetuks tunnistada juhul, kui loa omaja ei täida loaga või õigusaktiga sätestatud nõudeid.

Kaalutus veemajanduskava rakendamiseks

Kilksama liivakarjäärist juhitakse karjääriveed nelja väljalaskmega. Väljalask Kilksama liivakarjäär 1 (kood PM020) juhitakse Nimi teadmata kraavi (EELIS kood VEE1145204), mis suubub ca 1 km pärast Leppoja peakraavi (EELIS kood VEE1145200). Väljalask Kilksama liivakarjäär 2 (kood PM021) juhitakse Nimi teadmata kraavi (EELIS kood VEE1145205), mis suubub ca 550 m pärast Nimi teadmata kraavi (EELIS kood VEE1145206), mis omakorda suubub ca 1 km pärast Leppoja peakraavi (EELIS kood VEE1145200). Väljalask Kilksama liivakarjäär 4 (PM023) juhitakse Nimi teadmata kraavi (EELIS kood VEE1145206). Väljalask Kilksama liivakarjäär 3 (kood PM022) juhitakse Nimi teadmata kraavi (EELIS kood VEE1145207), mis suubub ca 1 km pärast Nimi teadmata kraavi (EELIS kood VEE1145208), mis omakorda suubub ca 1,8 km pärast Leppoja peakraavi (EELIS kood VEE1145200). Leppoja peakraav ei ole pinnaveekogumina arvel. Samuti ei ole Nime teadmata kraavidel moodustatud pinnaveekogumeid.

Veemajanduskava (edaspidi *VMK*) on kinnitatud 07.10.2022 keskkonnaministri käskkirjaga nr 357 „Veemajanduskavad ja meetmeprogramm lisadega“ (2022-2027).

VeeS § 31 p 2 kohaselt tuleb vältida veeökosüsteemide, nendest sõltuvate maismaaökosüsteemide ja märgalade seisundi halvenemist ning parandada nende seisundit. VeeS § 32 lg 1 kohaselt on pinnavee kaitse eesmärk pinnaveekogumite, sealhulgas tehisveekogumite, tugevasti muudetud veekogumite ning pinnaveekogumiga hõlmamata veekogude, sealhulgas territoriaalmere, vähemalt hea seisund.

Kuna karjäärivett ei juhita otse pinnaveekogumisse ei määra loa andja sademevee suublale suublaseiret. Juhul kui seire tulemuste põhjal selgub, et karjäärivesi ei vasta keskkonnoaloas

kehtestatud nõuetele ja sellega võib kaasneda Nimi teadmata kraavide VEE1145205, VEE1145206, VEE1145207, VEE1145208 või/ja Leppoja peakraavi VEE1145200 seisundi halvenemine on loa andjal õigus nõuda täiendavate meetmete kasutusele võtmist, rangemate nõuete määramist ja suubla seire tingimuste muutmist.

VeeS § 33 lg 3 kohaselt tuleb pinnaveekogumiga hõlmamata veekogudes vältida prioriteetsete ainete, prioriteetsete ohtlike ainete, teatavate muude saasteainete ja vesikonnaspetsiifiliste saasteainete piirväärtuste ületamist ning vee kasutamiseks ja elustiku kaitseks vajalike kvaliteedinäitajate halvenemist. VeeS § 129 lg 5 ja määruse nr 61 § 10 lg 1 kohaselt määratakse suubla seire keskkonnaloas. Seega kui peaks täiendavate uuringute või seire käigus selguma, et karjäärivee juhtimisega halveneb Nimi teadmata kraavide VEE1145205, VEE1145206, VEE1145207, VEE1145208 või/ja Leppoja peakraavi VEE1145200 seisund on loa andjal õigus nõuda täiendavate meetmete kasutusele võtmist ja suubla seire tingimuste seadmist.

Täiendavalt on Keskkonnaametil KeÜS § 62 lg 2 p 2 alusel õigus keskkonnaluba kehtetuks tunnistada juhul, kui loa omaja ei täida loaga või õigusaktiga sätestatud nõudeid.

Keskkonnatasu rakendamine

Keskkonnatasude seaduse (edaspidi *KeTS*) § 31 lg 1 alusel on keskkonnatasu arvutamise kohustus loodusvara kasutajal, saasteainete veekogusse, põhjavette või pinnasesse heitjal. Saasteainete heitmisel veekogusse, põhjavette või pinnasesse rakendatakse KeTS § 17. Arvutustes tuleb lähtuda KeTS § 32 lg 6, mille kohaselt saastetasu arvutatakse mõõdetud või arvutatud saasteainete koguste järgi. Saastetasu arvutamisel võetakse aluseks suublasse juhitud saasteainete kogus, mis saadakse läbi kvartaalse tegeliku karjäärivee voolhulga ja suublasse juhitud saasteainete kontsentratsiooni korrutise.

Isik esitab andmed suublasse juhitava vee kohta deklaratiivselt (KeTS § 33 3 lg 1). Keskkonnatasu deklaratsioon esitatakse hiljemalt aruandekvartalile järgneva kuu 17. kuupäevaks keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS. Keskkonnatasu arvutus tuleb esitada ka juhul, kui reaalsel keskkonnakasutust pole toimunud.

Määrus 61 selgitab, et karjäärivesi on pealmaakaevandusse kogunenud vesi, mis pumbatakse välja või juhitakse ära, et hoida pealmaakaevandus maavara kaevandamiseks piisavalt kuivana. VeeS § 129 lg 2 kohaselt sademevesi on sademetena langenud ning ehitiste, sealhulgas kraavide kaudu kogutav ja ärajuhitav vesi. KeTS § 17 lg 3 käsitleb sademeveekanaliseerimise kaudu veekogusse juhitava sademevett. Veevaldkonna regulatsioon eristab, et turbakaevandusevett käsitletakse sademeveena, kuid teiste karjääride ja kaevanduste puhul ei ole tegemist sademeveega. Turbakaevanduste puhul on sademevee tasuloogika kohaldatav, kuid karjäärivee puhul ei ole. Seega tuleb karjäärist ära juhitava vee eest maksta saastetasu vastavalt KeTS § 20 lg 1 kehtestatud saastetasumääradele.

Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Tori Vallavolikogu nõustus 16. november 2023 otsusega nr 217 (otsus 217) Kilksama

liivakarjääri keskkonnaloa taotlusega. (KOTKAS 21.11.2023 nr DM-124936-21) juhul kui kaevandamisloa andmisel sätestatakse vajalikud meetmed otsuses 217 toodud häiringute leviku takistamiseks või leevendamiseks.

Keskkonnaamet edastas Tori Vallavolikogu otsuse 29.11.2023 kirjaga nr DM-124936-23 ettevõttele tutvumiseks ja vastamiseks.

Eelhinnangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõjude eelhinnangu ning otsustanud 18.04.2024 kirjaga nr Kilksama liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele jätta KMH algamata. Eelhinnangus analüüsiti karjääri tööga kaasnevate keskkonnahäiringute võimalikku teket ja levimist ning intensiivsust. Eelhinnangu lõppjärgeldusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju. Kavandatava tegevuse mõjualana käsitleti Kilksama liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaad ning ca 250-300 m ümber selle, kuna nii kaugele võib teoreetiliselt ulatuda müra või tahkete peenosakeste häiring. Keskkonnahäiringute vältimiseks ja leevendamiseks esitati eelhinnangus järgmised keskkonnameetmed, millega tuleb loa andmisel arvestada:

1. Mürähäiringu vähendamiseks tuleb kaevandamistegevusega mõjutatud ala (lähimate majapidamiste) suunas, enne kasuliku kihi kaevandamistegevuse algust, paralleelselt katendi eemaldamise töödega rajada karjääri teenindusmaa piirile müratõkke vallid.
2. Mäeeraldisel lubatud tööaeg on esmaspäevast reedeni (v.a riigipühad) kell 08.00-17.00. Nädalavahetustel ja riigipühadel on mäetööde tegemine keelatud.
3. Müra- ja tolmuhäiringute vähendamiseks tuleb maavara väljaveo teena vältida Taali metskond 55 kinnistul asuvate ida- ja läänepoolsete teede kasutamist.
4. Kaevandamisloa omanikul on kohustus tagada karjääri lähimatele majapidamistele kvaliteetne vesi (näiteks uue salv- või puurkaevu rajamisega) juhul kaevandamistegevuse tõttu on vesi kadunud või selle kvaliteet rikutud.

Keskkonnameetmete esitamisel on arvestatud nii kohaliku omavalitsuse üksuse seatud tingimusi kui ka keskkonnahäiringute leevendamise võimalusi.

3.2. Keskkonnaloale kantavad kõrvaltingimused

Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimusi tuleb arvestada kui loa andmise nõusoleku aluseid. Kuivõrd ettevõtte ei ole vaidlustanud Tori Vallavolikogu tingimusi ning eelhinnangu järgeldusena esitatud keskkonnameetmed arvestavad neid asjakohases ulatuses.

Taotletava mäeeraldise ja selle teenindusmaa põhjapoolsemat lahustükki läbivad lääneidasuunaliselt 35-110 kV elektriõhuliin Sindi-Audru (VID kood L033, kaitsevööndi laius on 25 m liini teljest) ja 220- 330 kV elektriõhuliin Sindi-Harku (VID kood L503, kaitsevööndi laius on 40 m liini teljest). Taotletava mäeeraldise ja selle teenindusmaa läänepoolsema

lahustüki idaosa läbib 35-110 kV elektriõhuliin L-Pärnu-Jaagupi:(L35114) (VID kood KP130394483, kaitsevööndi laius on 25 m liini teljest) ning taotletava mäeeraldise ja selle teenindusmaa keskmise lahustüki lääneosale ulatub 35-110 kV elektriõhuliin Sindi – Audru (VID kood MK-L033, kaitsevööndi laius on 25 m liini teljest). Taotletava mäeeraldise teenindusmaa põhjapoolsema lahustüki loodeserv kattub 0,56 m ulatuses elektrimaakaabelliini 1698MPHK, (VID kood MKL151895255, kaitsevööndi laius liini teljest 1 m) kaitsevööndiga.

Raadamisel, katendi koorimisel ja ladustamisel ning maavara väljamisel tuleb arvestada nimetatud kommunikatsioonide ja nende kaitsevöönditega sh Elektrilevi OÜ ja Audru Tuulepark OÜ poolt võimalike esitatavate tingimustega, millede väljaselgitamine on keskkonnaloa omaja kohustus.

Transpordiamet on 23.11.2023 nõustunud kirjaga nr 7.1-7/23/24011-2 (registreeritud KOTKAS-s 09.10.2023 numbriga DM-124936-14) järgmistel tingimustel:- mäeeraldise lahustükile Taali metskond 55 (kat tunnus 73001:006:0042) puhul tuleb kasutada maavara väljaveoks kasutada olemasolevaid ristumiskohti riigiteel 19214 Jänesselja-Urge km 6,02 ja 6,58 või ühte nendest;

- mäeeraldise lahustükile Ilvese (kat tunnus 73001:002:0004) juurdepääsuks tuleb kasutada riigiteel 19214 naaberkinnistutel paiknevaid olemasolevaid ristumiskohti või rajada uus juurdepääs riigiteele asukohaga vahemikus 6,35-6,39;
- eelmainitud olemasolevad ristumiskohad vajavad nõuetele vastavusse viimiseks rekonstrueerimist ja Transpordiamet väljastab EhS § 99 lõike 3 kohased täpsemad nõuded vastavate projektide koostamiseks ristumiskohaga külgneva kinnisasja omaniku taotluse alusel.

Ettevõtte on andnud teada, et nõustub Transpordiameti tingimustega (28.11.2023 kiri on registreeritud KOTKAS-s 29.11.2023 numbriga DM-124936-22). Keskkonnaloaga üldjuhul ei reguleerita tegevusi, mis toimuvad väljaspool mäeeraldist ja selle teenindusmaad. Keskkonnaamet ei ole vastu, kui loa omaja ning Transpordiamet lepivad omavahel kokku asjakohased tingimused tee(de) kasutamiseks. Arvestades, et loa taotleja on Transpordiameti tingimustega nõustunud ja valmis neid täitma. Tuginedes eelpool toodule ja eelhinnangule seatakse Kilksama liivakarjääri keskkonnaloale nr järgnevad kõrvaltingimused:

1. Mäeeraldisel lubatud tööaeg on esmaspäevast reedeni (v.a riigipühad) kell 08.00-17.00. Nädalavahetustel ja riigipühadel on mäetööde tegemine keelatud.
2. Mürähäiringu vähendamiseks tuleb kaevandamistegevusega mõjutatud ala (lähimate majapidamiste) suunas, enne kasuliku kihi kaevandamistegevuse algust, paralleelselt katendi eemaldamise töödega rajada karjääri teenindusmaa piirile müratõkke vallid.
3. Mura- ja tolmuhäiringute vähendamiseks tuleb maavara väljaveo teena vältida Taali metskond 55 kinnistul asuvate ida- ja läänepoolsete teede kasutamist.
4. Kooskõlastada Transpordiametiga kaevandamistegevuseks ja maavara väljaveoks vajalike tee(de) kasutamise kord ning võimaliku liiklusohutuse ja riigimaantee seisukorra halvenemise küsimuse lahendamiseks vajalikud meetmed enne nimetatud tegevuse alustamist.
5. Kaevandamisloa omanikul on kohustus tagada karjääri lähimatele majapidamistele kvaliteetne vesi (näiteks uue salv- või puurkaevu rajamisega) juhul kui kaevandamistegevuse tõttu on vesi kadunud või selle kvaliteet rikutud.
6. Juhul kui selgub, et kaevandamise tagajärjel on kaevudes veetase alanenud alla kriitilise piiri

ja/või on toimunud vee kvaliteedi halvenemine on loa omanikul kohustus rajada maaomanikele uued kaevud piisava veevarustusega. Peale uute kaevude rajamist tuleb kaevudes teostada seiret ühe aasta jooksul (üks kord kvartalis), mõõta kaevudes veetaset ja määrata naftaproduktid, hägusus, heljum, NO₃, NO₂ ja NH₄. Peale seire teostamist tuleb loa omajal esitada seireandmete põhjal ekspertarvamus Keskkonnaametile.

7. Juhul kui seire tulemuste põhjal selgub, et karjäärivesi ei vasta keskkonnaloas kehtestatud nõuetele ja sellega võib kaasneda nime teadmata kraavide või Leppoja peakraavi seisundi halvenemine on loa andjal õigus nõuda täiendavate meetmete kasutusele võtmist (rajada lisaks settebasseinid), määrata rangemad nõuded ja seada suubla seire tingimused.

8. Reostuse vältimiseks tuleb rangelt jälgida, et kaevandamis- ja laadimiskohtades ei satuks diiselkütust ega määrideõli karjääri põhja. Seadmete tankimine ja hooldus peab toimuma väljaspool karjääri või selleks spetsiaalselt ettevalmistatud plastil, mis on varustatud õlitõrje vahenditega. Õnnetuse kohas tuleb reostunud pinnas kiiresti eemaldada ja anda üle vastavat litsentsi omavale jäätmekäitlusasutusele.

9. Raadamisel, katendi koorimisel ja ladustamisel ning maavara väljamisel arvestada mäeeraldisel ja selle teenindusmaal paiknevate kommunikatsioonide ja nende kaitsevöönditega (sh Elektrilevi OÜ ja Audru Tuulepark OÜ poolt võimalike esitatavate tingimuste väljaselgitamine on keskkonnaloa omaja kohustus).

3.3. Avalikustamise käigus esitatud ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Kilksama liivakarjääri keskkonnaloa taotluse avalikustamisel laekus kaks pöördumist. Ühes kirjeldati, et pöördumise esitaja krunt on kaevandatavale alale üsnagi lähedal ning küsiti kas kaevandamine võib mõjutada selle kinnitus põhjavett.

Teises pöördumises teavitati et ei soovita maja kõrvale karjääri ning sooviti juhul kui Kilksama liivakarjäär siiski avatakse jääks Räämametsa teest karjääri poole männid kasvama.

Keskkonnaamet edastas pöördumised 07.11.2023 kirjaga nr DM-124936-18 vastamiseks keskkonnaloa taotlejale. Marina Minerals OÜ vastas 08.11.2023 e-kirjaga (registreeritud KOTKAS-s 09.11.2023 numbriga DM-124936-20) Keskkonnaamet vastas pöördumiste esitajatele 03.01.2024 kirjaga nr DM-124936-25 ning andis edasi keskkonnaloa taotleja vastused. MaaPS § 93 lõige 1 sätestab, et kaevandamisloa omaja hüvitab kaevandamisega tekitatud kahju sõltumata oma süüest.

3.4. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima AÕKS, JäätS, VeeS, MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid otsekohalduvaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalised kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitseloa omaja meelepea“. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt: <https://www.keskkonnaamet.ee/et/eesmargid-tegevused/keskkonnakaitseloa-omaja-meelespea>

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Geoloogilised_labiloiked
3. Korrastatud_ala_plaan
4. Maeeraldise_plaan

Teadmiseks: Elektrilevi OÜ, Elering AS, Maa-amet, Põllumajandus- ja Toiduamet, Riigimetsa Majandamise Keskus, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Tori Vallavalitsus, Transpordiamet

Janno Kuusik
vanemspetsialist
maapõuebüroo

Aire Soo
vanemspetsialist
veeosakond